

Het Angorakonijn langs pieken en dalen

De entree van het Angorakonijn in West-Europa dateert van eeuwen geleden. Bij de Britten bestonden al rond 1500 heffingen op de uitvoer van Angorawol, al kreeg dit konijnenras er pas in 1893 een eigen ‘ standaard’ met voorgeschreven raskenmerken. De primeur van het eerste ‘ handboek’ voor de fok van Angorakonijnen ging in 1784 naar Frankrijk. Vijf jaar later volgde een Duitse vertaling. In die tijd sprak men nog vaak over het ‘ zijdekonijn’ of over ‘ Engelsche konijnen’ .

Tussen 1920 en 1927 ontstonden in Groot-Brittannië de **eerste Angora ‘ farms’** . Tegelijk begon de meer grootschalige kweek van Angorakonijnen in Frankrijk en Italië aan te slaan en ontstond in België, in het Waalse Mons, omstreeks 1920 een eerste lokale ‘ groepeerings van konijnenkweekers welke de naam van Angoraclub voerde’ . De wol werd onder meer verwerkt in ondergoed, sjerpen en handschoenen.

Tegen **1929** konden de **Britten** al bogen op **6000 fokkers** die er gezamenlijk meer dan 110.000 Angorakonijnen op nahielden. Kort daarop kregen de Europese fokkers zoveel concurrentie van onklopbaar goedkope Angorawol uit onder meer Japan dat slechts een handvol van ‘ the most heroic breeders’ het hoofd boven water hielden.

Toch bleef er in de jaren dertig een ‘ splendid demand’ naar wol van Angora’ s, waardoor de minste opleving van de prijzen nieuwe particuliere kwekers in gang stak. In deze periode, op **1 augustus 1937**, werd te Anderlecht de **Angora Club van België (A.C.B.)** gesticht. Het initiatief zou zijn uitgegaan van een zekere Heer **De Groof uit Zele**, een gemeente met een sterke traditie in de bewerking van konijnenvellen. De Groof verspreidde zo’ n 25.000 ‘ flyers’ en won al na één dag een 250-tal leden. De Club voerde uit het buitenland 150 ‘ stamdieren’ in en promootte de kweek. Mercantiele beweegredenen zullen hebben meegespeeld, want wie de inlandse handelsmarkt van Angorawol kon sturen en structureren (via verzekerde wolafname of de uitbouw van een spinnerij), kon hier stellig financiële voordelen van verwachten.

Door de ‘ akelige gebeurtenissen’ van de **Tweede Wereldoorlog** verloor de prille Club kostbare tijd. Niettemin gaven de oorlogsjaren een zweepslagje aan de particuliere thuiskweek van Angora’ s, doordat de Duitsers goed geld boden voor deze kwaliteitswol. Het aantal **Belgische Angorafokkers** zou zijn toegenomen van **2800 in 1940** naar **6000 in 1944**. Ze hielden samen stellig meer dan 30.000 Angorakonijnen (bestand anno 1942).

Na de wapenstilstand schoot de Angora Club van België hernieuwd uit de startblokken en lanceerde in **september 1945** het **eerste nummer** van haar maandblad **Angora Magazine**, met adres in Brussel. Dit ‘ officieel orgaan’ van de A.C.B. toonde zich ambitieus en hield het ten minste twee jaargangen vol (tot december 1946). Vermoedelijk door verminderde opbrengsten van de Angorawol, het snel afhaken van honderden fokkers (nog max. 600 in 1951) en ‘ kruiperijen’ (vanaf 1946) van ‘ misnoegden die bij ons weggingen ofwel werden uitgesloten’ , viel de werking van de A.C.B. in 1949 compleet stil. Het jaar nadien werd de Club ontbonden.

Uit de as van de A.C.B. moet toen een **Federatie van Angora Clubs van België (F.A.C.B.)** zijn voortgekomen, met bestuurskern in Antwerpen en Merksem. In 1953 waren dertien lokale verenigingen, waaronder een Brugse die stevast veel lof kreeg, bij deze Federatie aangesloten. De leden ontvingen het orgaan **Angora-Koerier** dat ten minste drie jaargangen (tot en met augustus 1953) is uitgegeven. De populariteit van Angorakonijnen ging echter **verder bergaf**, in hoofdzaak doordat er aan de wolverkoop steeds minder inkomsten vastzaten (opkomst kunstvezels). Aan het eind van de twintigste eeuw kon het Angorakonijn nog maar enkele tientallen Belgische liefhebbers bekoren. De Angora werd een **vrij zeldzaam hobbyras** en tentoonstellingsdier. De prijzige wol van Angorakonijnen is nog steeds hoog

gewaardeerd, maar de productie op industriële schaal speelt zich nu bijna uitsluitend af in (verre) buitenland, waaronder China en Argentinië. (tekst: Jan Desmet)

De Brugse Angoravrienden

In Brugge en omstreken waren al voor 1935 goed georganiseerde liefhebbers van neerhofdieren actief, vermoedelijk als lokale afdeling van een of meer landelijke kleinveebonden. Daarvan getuigen de catalogi van (inter)nationale **tentoonstellingen ‘ van konijnen, pluimgedierte en fokmateriaal’** in ‘ de groote Hallezalen te **Brugge’** anno **1929** en **1931** in het archief van *Mendop* vzw. Deze tentoonstellingen waren ingericht door de **Brugschen Konijnen- en Hoenderclub** onder auspiciën van het **Nationaal Verbond van Maatschappijen voor Neerhofdierenteelt van België**.

Bij gebrek aan authentieke archiefstukken en diepgaand speurwerk is nog niet uitgeklaard in welke sfeer en omstandigheden op **23 april 1938** de **Brugse Angoraclub** boven de doopvont werd gehouden. Het gebeurde stellig tussen pot en pint, want in het oudste café van Brugge, de **Vlissinghe**. In deze nog steeds bestaande kroeg in de Blekerstraat verpoosde kennelijk menig kleinveevriend. Onder hen **Hugo Vrielynck (1910-1990)**, een beroepsjournalist die in 1954-1958 als persattaché bij premier Achiël Van Acker aan de slag ging. Vrielynck, een man met vele interesses (toneel, literatuur, toneel, zeilsport, imkerij,...) woonde op een paar passen van...Café Vlissinghe en was sinds zijn jeugd een vurig liefhebber van neerhofdieren. In de socialistische **krant Vooruit** verzorgde hij lange jaren de wekelijkse **rubriek ‘ Pels en Pluim’** waarvoor hij vanaf 1962 overal bij fokkers van rasdieren op bezoek ging. Hoewel Vrielynck in 1938 niet onmiddellijk toetrad tot het bestuur van de nieuwe Brugse dierenclub, wordt hij aanzien als hun geestelijke vader en vroegste bezieler. Vrielynck had een boontje voor konijnen. Op zijn veertigste bekende hij: “ Mijn ganse leven ben ik nooit zonder ‘ langoren’ geweest! Ik ken hun ziel zoals ze zeker ook mijn streken kennen.” Het Angorakonijn verhief hij tot ‘ de prinses van de kleinveestapel’ . Hij fokte en plukte ze met overgave, onderhield (inter)nationale contacten met geestesgenoten en zette van maart 1949 tot 1952 een eigen Angoratijschrift in de markt. Dit maandblad, **Veredeling**, haalde waarschijnlijk nooit meer dan 250 abonnementen en is vermoedelijk opgestart uit wrevel en ontgoocheling na het snelle debâcle (‘ gezwabber’) van de **Angora Club van België** in 1949. De ondertitel van Veredeling luidde niet voor niets ‘ Gids uitgegeven door de Angorakwekers, voor de Angorakwekers’ .

Dat de nieuwe Brugse kleindierclub naar het Angorakonijn is vernoemd, mag verwondering wekken, want haar doelstellingen beperkten zich niet tot dit ene konijnenras. De **oprichtingsakte uit november 1938** had het in brede zin over het aanmoedigen van ‘ de kleinveeteelt’ en ‘ het behoud van diverse kleinveerassen voor de toekomst’ . Dat de naam de nadruk op de Angora legde kwam misschien onder impuls van Vrielynck. In welke mate de Brugse Angoraclub uit 1938 dient bekeken als een soort van (ideologische) concurrent van een andere Brugse kleinveevereniging is niet onderzocht. Deze ‘ tweede speler’ , de **Kleinveebond Brugge** oftewel **Brugschen Kleinveebond**, die voorjaar 1939 – dus één jaar later – zou zijn gesticht (of als afdeling nieuw leven ingeblazen?), overvleugelde al spoedig de Angoraclub, daar zij november **1946** kon uitpakken met een **Nationale Tentoonstelling voor Neerhofdieren** ‘ in de groote zaal der Hallen ter Marktplaats’ , mét medewerking van de krant Het Nieuwsblad en het Brugse Stadsbestuur.

De ‘ tafelkeuringen’ en kleinveetentoonstellingen van de Angoraclub kenden een bescheidener verloop in een **lokaal van Café Nieuwe Tijger** in de Moerstraat. Mede door de aard van hun naam schaarde de vereniging de kern van haar werking (periode 1940-1968) rond de fok en promotie van het Angorakonijn. Vrielynck liet de Brugse Angoraclub vermoedelijk steevast mee profiteren van zijn bezigheden rond het Angorakonijn, want beiden

visten in dezelfde vijver. Anderzijds blijkt uit het archief van Vrielynck dat hij tijdens de oorlog verschillende raskonijnen van eigen kweek (maar geen Angora's) aan keuringen van de Kleinveebond Brugge liet deelnemen.

Wat er ook van zij, de gezamenlijke 'Brugse Angoravrienden' soigneerden hun dieren, ondernamen busuitstappen en organiseerden in 1951 en 1952 zelfs Bonte Avonden doorspekt met toneel, revue en kluchtspelen.

In 1954 kwam Vrielynck op de proppen met een nieuw, gestencild **Maandblad voor de Angorakwekers**, dat vermoedelijk moet gezien worden als het contactblaadje voor de leden van de toenmalige Federatie van Angora Clubs van België (F.A.C.B.), afdeling 'Groot-Brugge'. In ieder geval is de geschiedschrijving van de kleinveeteelt in het Brugse nog grotendeels braakliggend terrein. Verder onderzoek kan het vooralsnog troebele beeld verder scherp helpen stellen. (tekst: Jan Desmet)